

VANDA BLADET 2023

Gammelstadens Ungdomsförening rf
Årsskrift 2022

VANDABLADET

Innehåll

FOTO Maria Lahdenperä

Gamelikören - Som när en farkost, sida 14.

PÄRMBILD: Gamelikörens julkonsert 17.12. FOTO: Maria Lahdenperä.

3	Ordföranden	12	Sångfesten
4	Fastigheten Berghyddan	14	Som när en farkost
6	Gamelikörens årsberättelse	16	GAME Ensemble
9	Gamelikören på konsertresa till
Tammerfors	18	Föreningens årsberättelse
10	Vänskapliga skärivalser	22	Gammelstaden i ny
belysning

REDAKTION
Föreningens styrelse

REDAKTÖR & OMBRYTNING
Maria Lahdenperä

UTGIVARE
Gammelstadens
Ungdomsförening r.f.
Gammelstadsvägen 3
00560 Helsingfors

Ordföranden

Vi är en bit in på det nya året, men vi tar en blick tillbaka på det år som gått, med många goda minnen och gemenskap som vi skapat under året.

Trots pandemin som ännu spökade i knutarna, kunde vi starta vår verksamhet i början på februari. Minuset var att vi tyvärr var tvungna att lägga ner GUF-kören på grund av för få deltagare. Vi försökte olika alternativ för att hålla kören i gång, men förgäves.

Våra andra verksamheter startade helt enligt planerna. Vi vill bjuda på nya gemensamma upplevelser, och först av dessa blev aprilkonserten VårBubbel i Berghyddan. Dessutom deltog Gamelikören i juni för första gången i sång- och musikfesten, som år 2022 ordnades i Helsingfors.

Den sommarallsång som redan börjat bli en tradition för föreningen glömde vi inte heller bort. I augusti samlades vi och våra vänner till allsång i Berghyddans lummiga trädgård.

Föreningshuset Berghyddan fick ett ansiktslyft när vi satsade på att förnya husets ingång. Vi var några föreningsmedlemmar som hjälpte till med att göra fint runt den förnyade terrassen - ett stort tack till alla!

I början av augusti var det dags för konserten Till skären på Dansholmen i Tolkis. Det blev en mycket trevlig kväll, inte minst eftersom vi hade varit tvungna att ha en paus på några år sen den förra sommarkonserten.

I slutet av augusti deltog Gamelikören tillsammans

”Det var alltså rikligt med aktiviteter inom föreningen under verksamhetsåret 2022, och för den del måste vi vara nöjda.”

FOTO Helsingfors stadsmuseum

**GUF-körens fana från år 1914.
Donerad till Helsingfors stadsmuseum.**

med vänkören Furorna i Körundan, som ordnades i samband med evenemanget Art goes kapakka. På hösten gav vi för andra gången konserten *Som när en farkost*, denna gång i Viks kyrka. Det blev en minnesvärd upplevelse att få sjunga det fina verket för en välfylld kyrka.

Som ett lyckligt slut på året åkte vi till Tammerfors, och deltog där i den svenska församlingens evenemang De vackraste julsångerna. Årets verksamhet slutades sedan med en julkonsert i Det Heliga Hjärtats Kapell i Berghäll.

Vår verksamhet är just nu i gång med god fart. Vår största utmaning är att upprätthålla det unika föreningshuset Berghyddan. Den rådande energikrisen gör denna uppgift allt mer krävande, men vi ser optimistiskt på vår framtid, och litar på att föreningen också i framtiden aktivt ska kunna fortsätta med sin verksamhet. Vi får åter se fram emot unika stunder av närvaro här i Berghyddan.

**ANN-CHRISTIN INGMAN,
ordförande**

Fastigheten Berghyddan

Hösten 2021 började styrelsen diskutera vad som borde göras för att bli av med parksliden som breder ut sig och tar över området. Delvis skyddar den för insyn till grannens vanskötta tomt.

Parkslide är en seglivad växt med stor spridningskraft som växer flera meter hög och är mycket svår att bekämpa, undvik den.

Från årets början skrevs ett nytt kontrakt med företaget Remeo för att sköta om avfallshanteringen. Parkeringsplatsen sköttes mest av undertecknad, en gång kom det så mycket snö att en utomstående traktor röjde området.

På vårvintern rensades avloppen i källaren, mycket fett hade samlats i rören. Problemet är att det inte finns ritningar hur rören är utlagda. Arbetet utfördes av firmen Drainman.

Ingången till Berghyddan blev färdigt planerad av Rakenuslikee J. Aittola. De gamla terrassbräderna avlägsnades och betongplattor satts i stället och gjordes med lutning mot en dräneringsbrunn. Parksliden grävdes bort och jorden täcktes med markduk, ny mylla satts på duken och färdig gräsmatta rullades ut ovan på detta.

Arbetet med ingången börjades i medlet av juni. De bästa blommorna togs bort och planterades i lådor bakom Berghyddan. Med grävmaskin grävdes rötterna upp av parksliden, som kan växa flera meter ner i jorden. Nytt grus sattes under betongplattorna och regnvattenbrunnen

förenades med dräneringsröret. Det visade sig att det var svårt att få rätt lutning på terrassplattorna. Framför ingången gjöts svarta stenflisor fast. Området breddades med en meter.

Uppgången till terrassen försågs med två trappsteg och stödräcke samt en sned landgång för rullstolar och kärror. Naturrunda stenar placerades längs kanterna och duk lades under för att förhindra parksliden att växa. Ett litet talko sattes igång för att rulla ut gräsmattan på området. Arbetet löpte bra, och på vissa ställen skars gräsmattan till för att täcka hela området. Det var varmt sommarväder, gräset måste vattnas morgon och kväll. Många blommor planterades tillbaka och området ger ett bra intryck. Tack till deltagarna i projektet.

Vid hösttalkot klipptes sly och årsskott bort från häcken mellan Gammelstadsvägen och Berghyddan och området krattades. Buskarna mellan Berghyddan och grannens ostädade tomt trimmades.

För att spara på el byttes alla utelampor till ledlampor med ljussensor, för att de inte skall lysa på dagen.

**LORENZ BRUNNSBERG,
disponent**

Ingången till Berghyddan blev förnyad i juni.

foton Lorenz Brunnsberg

GAMELIKÖRENS ÅRSBERÄTTELSE 2022

WENDLA PAILE

FOTO Marita Markkanen

Gamelikörens fest "Vårtjut"
efter Vårbubbel-konserten.

Gamelikören, grundad år 2015, är en blandad kör för den som vill sjunga dagtid, dvs i praktiken en pensionärskör. Den övar var eller varannan tisdag i föreningshuset Berghyddan i Gammelstaden. Kören har ända från början letts av Håkan Wikman.

Gamelikören har liksom andra körer haft det kämpigt de senaste åren på grund av coronan och därav följande restriktioner. I januari 2022 var restriktionerna fortfarande i kraft, så vår terminsstart måste skjutas upp. Vi vågade ändå träffas utomhus den 25.1, minglade, åt korv och fick nya noter. Dem bekantade vi oss med under en övning på Zoom den 1.2. Men sedan lättade det! Helt plötsligt togs alla begräns-

ningar bort och inga hinder rädde mera. Den 8.2 kunde vi sålunda inleda vårens övningar, vilka fortsatte ända till början av juni.

Den 5.4 hade vi en heldagsövning på Kyrkans utbildningscentral i Träskända. Det var en givande övningsdag, men priset blev att ganska många smittades av corona... Att körsång är särskilt farligt för spridningen fick vi bekräftat där och då. Dock hade vi ju vid det laget hunnit få tre doser vaccin och var sålunda väl skyddade mot allvarlig sjukdom. Men uppenbart blev att smittan vid de tiderna spreds också till andra körer. Många av oss sjunger ju i mer än en kör. Smittorisken har vi fått leva med därefter, men genom upprepade

vaccinering har vi klarat oss bra.

Torsdagen den 28.4 höll vi konserten Vårbubbel på Berghyddan inför en publik på 115 personer. Vi sålde 79 biljetter. Efteråt firade koristerna med vårtjut...

Vårt planerade uppträdande på Gumtåkts äng på Floradagen gick inte att genomföra, det fanns inte plats för oss. Hur det går i framtiden får man se.

Resten av terminen präglades av förberedelse för den stora finlandssvenska sångfesten, som gick av stapeln i Helsingfors den 9 – 12 juni. Vi övade de gemensamma sångerna och förberedde också våra två egna uppträdanden. Dem höll vi sedan på Ode den 10.6 och i Nationalmuseets aula den 11.6. Sångfesten blev en fin upplevelse med härligt väder och god stämning.

Så var tiden inne för sommarpaus. Men den 17 juli samlades ett antal korister för bubbel och babbel i Berghyddans trädgård, för att umgås och beundra den nylagda terrassen.

Den 7 augusti var det dags för vår sommarkonsert "Till skären!"; som redan blivit en tradition. Detta år hölls den på Dansholmen i Tolkis tillsammans med Östersundom sångkör. Två övningar hölls inför konserten. 97 biljetter såldes, vilket täcker kostnaderna för lokalen. Efter konserten hölls en lyckad gemensam sits med rikligt med spontana uppträdanden.

Söndagen den 21 augusti ordnade GUF sitt traditionsenliga allsångstillfälle i Berghyddans trädgård, och Gamelikören medverkade. I publiken var endast 20 personer.

Tisdagen den 23 augusti inleddes höstterminen. Under början av hösten satsades framför allt på att finslipa *Som när en farkost* inför konserten. Kören fick hela nio nya medlemmar.

Den 25 augusti deltog Gamelikören i Körundan med övning i Kajsaniemi, marsch i procession till Senatstorget och därefter gemensamma sånger på Domkyrkans trappa. Efteråt samlades koristerna i Restaurang Kapellet för en trevlig sits med många sånger tillsammans med våra gamla vänner Furorna.

Inför vår konsert hölls en heldagsövning den 25.10 på G18 med solist och musiker på plats, och den 2.11 hölls genrep i Viks kyrka.

Den 3.11 uppfördes allhelgonasviten *Som när en farkost* i Viks kyrka. Konserten gick bra och vi hade rätt mycket publik. 46 biljetter såldes. Efter konserten gick en del av oss tillsammans till kyrkogården och lade ner brinnande gravljus.

Den 7-9.11 försiggick Seniorskeppets kryssning till Stockholm. På grund av det höga priset hade vi inte tänkt delta som grupp. Emellertid fick vi ett anbud om ett starkt rabatterat pris på villkor att vi uppträder under kryssningen. Det passade ju oss bra, så slutligen deltog ca halva kören, dvs 29 korister. Där uppträdde vi tillsammans med Furorna.

Söndagen den 27.11 hölls julkörallsång i Berghyddan för intresserade korister från alla traktens körer. 79 personer kom och sjöng tillsammans, och sällskapet bjöds på glögg och julgröt. Gamelikören uppträdde också med några egna sånger.

Den 15.12 åkte kören till Tammerfors med egen buss för att uppföra de vackraste julsångerna i Alexanderskyrkan. Publiken i kyrkan uppgick till ca 70 personer. På hemvägen stannade kören på Rönnvik Vingård för middag. Det blev en mycket uppskattad sits.

Den 17.12 hölls julkonsert i Det Heliga Hjärtats kapell i Berghäll. Konserten gick bra men hade inte så mycket publik. 34 biljetter såldes.

Vinterträff vid Berghyddan 25.1.2022.

FOTO Merryt Santanen

”Gubbröran” som består av tenorer och basar från Gamelikören har övat aktivt under hösten och uppträdde i Tammerfors och på julkonserten.

DÄR eller ”De äldres råd” har haft 7 möten under året. DÄR bestod vid årets slut av Stina Ingman (ordf), Håkan Wikman, Bjarne Andersson, Riitta Holmlund och Wendla Paile. Marita Markkanen har deltagit aktivt i att organisera utfärden till Tammerfors. Lorenz och Ann-Lis Brunnsberg har varit aktiva och uppskattade som värd och värdinna.

Stina kapade under armen två av Rönnviks halmbockar.

FOTO
Lorenz
Brunnsberg

Trots att året inte började så lovande kan vi konstatera att kören lyckats ha en digger verksamhet under år 2022. Gamelikören hade vid årets slut 52 aktiva sångare. Kören lever och mår bra!

Gamelikören sjunger vid julkörall-sången på Berghyddan.

FOTO
Marita
Markkanen

Gamelikören på konsertresa till Tammerfors

GUNILLA OHLS
foto Marita Markkanen

Så bar det äntligen av till Tammerfors. Hela hösten övade Gamelikören flitigt in en julrepertoar, som vi skulle framföra i december, dels i Alexanderskyrkan i Tammerfors dels i Det Heliga hjärtats kapell i Berghäll.

Repertoaren bestod av både gamla traditionella julsånger som *Nu tändas tusen juleljus* eller *Stilla natt, heliga natt* och nyare jullåtar som *Tänd ett ljus* och *Jul i Gamla stan*. Eftersom vi är från Gammelstaden har vi valt att modifiera texten till jul i "Gammelstan".

Tidigt på morgonen den 15 december startade drygt 40 förväntansfulla och glada korister med buss mot Tammerfors. Efter pandemiåren kändes det som en befrielse att kunna göra körresor tillsammans och att åter få uppträda inför publik. Vi hade

dessutom tur med vädret. Hela landskapet från Helsingfors till Tammerfors var inbäddat i ett vackert snötäcke.

Konserten i Alexanderskyrkan i Tammerfors den 15 december arrangerades i samarbete med Tammerfors svenska församling. Som inledning bjöd vi på ett uruppförande, då vi framförde *Det ringer till advent*, med musik och arrangemang av körens egen kompositör Lorenz Brunnsberg, till ord av Houtskärsbon Zaida Karlgren. Konserten varvades sedan med de vackraste julsångerna, där publiken aktivt deltog. Den vältaliga församlingen njöt märkbart av sång- och musikstunden tillsammans. Och vi korister var glada över möjligheten att få uppträda i en så vacker kyrka, med en fantastisk akustik.

Innan vi styrde kosan tillbaka mot Helsingfors blev det tid över för ett besök på Finlaysons gamla fabriksområde, där det årligen i bodarna på den gamla stallgården ordnas en stämningsfull julmarknad.

Men resans andra höjdpunkt återstod ännu. På hemvägen körde bussen oss till Rönnviks vingård strax norr om Tavastehus. Där avnjöt vi ett alldeles utsökt julbord, som vi ackompanjerade med därtill utvalda julsnapvisor. Julstämningen hade verkligen under dagen och kvällen infunnit sig, ute gnistrade snön och kölden bet i kinderna när vi äntrade bussen för den sista etappen mot huvudstaden. Vilken lyckad dag! Stort tack till arrangörerna och till chauffören Bjarne från Packaléns bussar, som såg till att bussresan blev en angenäm upplevelse.

Kören konstaterade åter att en resa som denna, där vi samlar på oss gemensamma upplevelser, ytterligare svetsar oss samman. Det blev ett minne för livet. Hjärtat och hjärnan i maskineriet är vår dirigent Håkan Wikman, som oförtrutet sporrar och utvecklar oss som kör, och som med sitt goda humör bidrar till att vi trivs på våra övningar i Berghyddan.

Det digra köråret avslutades sedan med en andra julkonsert ett par dagar senare, den 17.12 i Det Heliga Hjärtats Kapell i Berghäll. Ett arbetsamt, mångsidigt och synnerligen lyckat körår var till ända.

VÄNSKAPLIGA *skärivalsen*

Tänk att få sjunga bl.a. *Aftonens sång* och *Så skimrande var aldrig havet* ute i skärgården en solig augustidag! Ännu härligare när två körer slår ihop sina somriga repertoarer. Sjunger vissa sånger tillsammans, andra på egen hand och ger dessutom publiken en chans att sjunga med i fyra allsånger.

BITTE ASKELUND, foto GUF

**Östersundom
sångkörs dirigent
Sofia Lindroos
dirigerar en av
de två körernas
gemensamma
sånger.**

På Dansholmen i Tolkis sammanstrålade Gamelikören med Östersundom sångkör 7.8.2022 med temat TILL SKÅREN! Glädjande nog fick vi uppträda för en uppskattande publik.

Själv blev jag tvungen att välja mellan alternativen att kуска dit flera grannar från mitt seniorboende på Arabiastranden eller att ta körens busstransport och vara med om sitsen efteråt. Jag valde att bjuda med flera finskspråkiga grannar, som aldrig ens hört talas om Dansholmen!

En granne råkar faktiskt ha sitt långvariga sommarviste på andra sidan Emsalöbron, men har alla år bara kört förbi Dansholms-avtaget utan att veta vad där finns. Hon tog nu med sig sin rullstolsbundna syster – som lätt kom upp längs den praktiska rampen – och svågern.

Vad tyckte då mina sex Dansholms-noviser om sin upplevelse? Jo, att stället var fantastiskt och sommarkonserten härlig!

Mitt hjärta värmdes av deras kommentarer. "Det var så mysig stämning!", "Roligt att sjunga med i glada allsånger på svenska. Det har jag aldrig gjort förut". "Skärgårdsvalser är så medryckande!". "Intressant att sjunga Malmstens *Saariston Sirkka* med den svenska texten om *lilla mön på Emsalö*".

Det blir nu ännu lättare att locka finskspråkiga Loppukiri-grannar till våra allsångstillfällen och konserter i Berghyddan. Som vi sjunger i Gamelikören: *Vi möts igen*, eftersom *Vänskap* uppstått. *Tänk, att en sådan gåva man kan av livet få.*

SÅNGFESTEN

SIV KOIVISTO, foto Frida Lönnroos, FSSMF:s affisch

Helsingfors solen lyste när den 25:e Sång- och musikfesten 2022 med ca 1300 deltagare körde igång på torsdagskvällen den 9 juni. Vi förväntansfulla Gamelikorister samlades utanför Amos Rex där var och en fick sin axelväska med festivalpass, programbok och en utmärkt hopfällbar campingstol, som kom väl till pass under de kommande dagarna. Så försedda stegade vi sedan upp till Glaspalatsets festvåning där Sångfestens första programpunkt, välkomstcocktailen, körde igång. Vi blev bjudna på bubbel på Glaspalatsets takterrass och fick mingla med gamla och nya körbekanta. Vår ordförande Stina hade fixat fram eleganta halmhattar till oss och de visade sig vara inte bara välkommet skydd mot den gasande solen, utan också utmärkt hjälp att hitta körkamrater i festivalvimlet under de kommande dagarna.

Gamelikören hade under våren flitigt övat de sånger vi skulle uppträda med på Sångfesten. Många av oss hade också varit med på de gemensamma övningarna som hölls bl.a. på G18 tillsammans med andra körer. Det var en förväntansfull och lite spänd Gamelikör som på fredagsförmiddagen ställde upp sig i Majjasalen i Ode. Vi var en av sex uppträdande körer i Körkarusellen, där varje kör hade 20 minuter på sig. Vår tur var strax efter Furorna och vi sjöng bl.a. *Can't help falling in love* och *Ljusa kvällar om våren*. Efter uppträdandet åt vi lunch tillsammans (varvad med sång naturligt-

Gamelikören tågar i sångfestparaden 12.6.2022

vis) och därefter följde övning och förberedelser för kvällens konsert på Senatstorget. På den mäktiga öppningskonserten samlades alla drygt 100 deltagande körer på Domkyrkans trappor. Varje sång hade sin egen dirigent. Tonerna av *Den blomstertid nu kommer*, *Finlandiahymnen* och många andra av kvällens sånger ljöd säkert länge i publikens och koristernas öron när de efter konserten gick ut i den varma sommarkvällen.

På lördagen hade vi vårt andra Körkarusell-uppträdande, denna gång i Nationalmuseets foajé. Repertoaren var den samma som i Ode. Vi sjöng åter igen av hjärtans lust och fick gillande applåder av den visserligen ganska fåtaliga publiken. Eftermiddagen fortsatte med lunch

och bubbelpaus tills det var dags för We are Voice -konserten på Medborgartorget utanför Ode. Vi korister bänkade oss på campingstolarna på den stora läktaren som byggts under Odes skyddande tak, publiken fick sitta på bänkar på Medborgartorget. Mellan oss hade vi scenen med orkester och dirigenter. Det var fart på We are Voice! Man kunde följa med sångtexterna på en skärm så alla kunde sjunga med. Riko Eklundh som konferencier fick på sitt medryckande sätt alla med på noterna! Och så blev det kvällsfest på Musikhuset! Buffébord var uppdukade i de olika våningarna. Det var god mat, sång, mingel, trängsel. Stämningen var i topp och kvällen blev kanske lite sen. Men ännu en dag hade vi kvar.

För en förstagångare var Sångfesttåget på söndagen en upplevelse. Från Gamla kyrkans park gick det välorganiserade tåget genom somriga förmiddags-Helsingfors. Folkdräkter, fanor, vimplar, blåsmusik, sång, hejande publik! Minnen från barndomens scoutparader dök upp, och jag tänkte också på mina fastrar, ivriga sångfestdeltagare och GUF-korister som

de var på sin tid. Festtågets mål var Medborgartorget och Ode, där Huvudkonserten gick av stapeln framför en mångtalig publik i det strålände solskenet. Programmet var gediget med fina sånger för barn-, dam- och mansköror, blandade köror inte att förglömma, det var ju de sånger vi Gamelikorister kunde bäst.

Förutom de programpunkter Gamelikören deltog i bjöd sångfesten på många fina körkonserter på olika håll i stan.

Den över två timmar långa fina huvudkonserten finns att se på nätet:

<https://www.youtube.com/watch?v=8xgfgnaX6kU>

musik av MARIA HULTHÉN BIRKELAND
text av BERNT BERGSTRÖM

Martina Roos, recitation och solosång
Csilla Firon, klarinett
Martti Laulaja, kontrabas
Per Olof Munck, piano

GAMELIKÖREN
Håkan Wikman, dirigent

SOM NÄR EN FARKOST

- körsvit inför allhelgonadagen

den 13 november 2022 i Viks kyrka

MERVI PYYKKÖNEN, foto GUF

En av höstens höjdpunkter var när Gamelikören inför allhelgonahelgen uppförde Maria Hulthén Birkelands körsvit *Som när en farkost*. Verket omfattar åtta satser som alla börjar med en recitationstext.

Kören hade uppfört verket redan året innan, då i det Heliga hjärtats kapell i Helsingfors. Verket ger åhöraren verktyg att möta livets höst. Den klangfulla och tilltalande musiken och tankeväckande texten ger både lyssnaren och uppföraren tröst i höstens mörker samt skapar inre ro.

Maria Hulthén Birkelands musik som uppfördes av Martina Roos och Gamelikören under Håkan Wikmans ledning samt av samma musiker som året innan, skapade en varm och hjärtlig stämning i salen. Publiken uppräknades till ett hundratal åhörare.

Efter konserten vandrade kören till Malms begravningsplats för att tända ljus och komma ihåg dem som gått bort före oss.

*...Så är det kanske att lämna
allt det som binder här
En färd mot okända stränder
men någon väntar dig där...*

GAME Ensembles verksamhet 2022

BJARNE ANDERSSON
foto HESSU HEIKURINEN

GAME Ensemble hade trots gällande coronarestriktioner 2022 förhoppningsfullt gjort upp en ambitiös verksamhetsplan för året. Ensemblen hade förstärkts ytterligare, då några sångare från Gamelikören hade anslutit sig till ensemblen.

Våren 2022 var vi ändå tvungna att göra ändringar i övnings- och konsertschemat, då coronareglerna ledde till förändringar i sångverksamheten. GAME övade i maj och juni och hade konserter i juni.

Den första konserten hölls 15.6.2022 på ett

av ensemblens stamställen seniorhemmet Hagaro i Helsingfors. På repertoaren fanns naturligtvis främst sommarmusik.

18.6.2022 uppträdde GAME Ensemble på sångaren Anders Nordlunds dotters bröllop i Vanda. (foto)

I augusti beslöt föreningen att göra en paus i ensemblens verksamhet då de rätta förutsättningarna för en lyckad verksamhet inte fanns. Ensembleverksamheten återupptas om behov uppstår och de rätta verksamhetsförutsättningarna finns.

Året som gick

MARITA MARKKANEN
foto Riitta Holmlund

När alla coronarestriktioner upphävdes i början av februari, kunde föreningens verksamhet fortsätta normalt: ensemblerna träffades på sina normala övningstider och alla planerade konserter och evenemang kunde förverkligas.

Underhållet av föreningshuset Berghyddan hörde också under verksamhetsåret 2022 till de viktiga uppgifter föreningen och dess styrelse hade att arbeta med.

Marita Markkanan (framme) och Stina Ingman tvättar de nylagade plattorna vid ingången.

Verksamheten för Gammelstadens ungdomsförening r.f. (GUF) kunde året 2022 komma igång senare än vanligt. Den coronapandemi som redan i ett par års tid begränsat möjligheterna till sammankomster försakade fortfarande restriktioner. Till följd av dessa restriktioner måste föreningens styrelse för andra året i rad göra beslutet att inhibera den föreningsdag som planerats till februari. Föreningens kör Gamelikören kunde starta sina övningar i Berghyddan först i början av februari. Ett svårt slag för föreningens verksamhet var, att den anrika GUF-kören, som verkat inom Gammelstadens ungdomsförening ända sedan år 1910 hade under pandemitiden mist så många deltagare, att styrelsen ansåg att det inte fanns förutsättningar för kören att fortsätta sin verksamhet. Styrelsen ansåg sig därför vara tvungen att lägga ner GUF-körens verksamhet tills vidare, men hoppas kunna återuppta verksamheten i ett senare skede.

ORGANISATION

GUF grundades år 1908, och föreningen har sedan dess varit en organisation som aktivt främjar samhörigheten bland de svenskspråkiga invånarna i de norra stadsdelarna i Helsingfors. Föreningen är i sin tur medlem i Nylands svenska ungdomsförbund r.f. (NSU), som är en takorganisation för ungdomsföreningarna och lokalförbunden i Nyland. Ann-Christin Ingman sitter i styrelsen för NSU

STYRELSE

Gammelstadens ungdomsförening höll sitt årsmöte 12.4.2022. Mötesplats var föreningshuset Berghyddan, men deltagande på distans var också möjligt. 10 personer var närvarande vid mötet på Berghyddan, 7 personer deltog på distans via webblänk.

Årsmötet återvalde Ann-Christin Ingman till ordförande för verksamhetsåret 2022.

Föreningens styrelse valdes enligt den sittande styrelsens förslag. Styrelsens ledamöter för verksamhetsåret 2022 var: Bjarne Andersson, Lorenz Brunnsberg, Riitta Holmlund, Maria Lahdenperä, Marita Markkanen, Peter Örthén. Suppleanter: Anders Nordlund och Anders Sucksdorff.

Vid det konstituerande styrelsemötet 12.4.2022 valde styrelsen inom sig följande funktionärer: viceordförande: Bjarne Andersson, sekreterare: Marita Markkanen, kassör: Riitta Holmlund, medlemssekreterare: Maria Lahdenperä, disponent: Lorenz Brunnsberg.

Styrelsen sammankom under år 2022 till 10 beslutsföra möten.

VERKSAMHETSGRANSKARE

Föreningens verksamhetsgranskare var under år 2022 Gun Grann och Eva Arvilommi, suppleanter var Jörgen Ingman och Kristina Söderström.

Bokföringen sköttes av Anders Nordlund.

MEDLEMSKAP OCH REPRESENTATION

Förutom i det ovannämnda NSU är Gammelstadens ungdomsförening också medlem i Svenska folkskolans vänner r.f., Nylands svenska ungdomsförbund r.f., Helsing-Tusby ungdomsförbund r.f., Svenska Odlingens Vänner i Helsing r.f., och i föreningen Norr om Stan r.f., som är en samarbetsförening för svenska föreningar i norra Helsingfors med omnejd.

FASTIGHETEN

Föreningen äger och underhåller Berghyddan, ett föreningshus byggt år 1910. Från år 2003 har huset varit ett skyddsobjekt. Berghyddan hyrs ut tre dagar i veckan till företaget Amerodos Oy.

Underhåll

I juni 2022 förnyades föreningshuset

Berghyddans ingång. Nya betongplattor lades på terrassen framför ingången i stället för de gamla, illa medfarna träplankorna. Nya betongtrappor upp till terrassen byggdes också, och bredvid dem en rullstolsramp. Samtidigt med dessa renoveringar grävdes marken upp vid sidan om terrassen och längs uppfarten till den, önskade växter grävdes bort, och de uppgrävda partierna fick en ny rullgräsmatta. Största delen av arbetet med växtligheten och gräsmattan gjordes av föreningsmedlemmar som talkoarbete.

Talko ordnades vid Berghyddan också 13.10.2022. Ett rikligt antal föreningsmedlemmar deltog, och under dagen beskars de häckar som begränsar Gammelstadsvägens tomt, löv krattades från gården, och alla kvistar och löv samlades på ett hyresflak.

Donationer

Två av föreningens gamla fanor donerades 9.6.2022 till Helsingfors stadsmuseum. Den ena är Gammelstadens Ungdomsförenings fana från 1932 av broderat silke. Fanan har burits vid den svenska sång- och musikfesten i Helsingfors år 1932. Den andra donerade fanan är Gammelstadens Ungdomsförenings körs (GUF-kören) fana av bomull med målad dekoration. Denna fana var gjord för sångfesten i Mariehamn 1914. Representanter för Helsingfors stadsmuseum tog emot fanorna i Berghyddan, och ett avtal om överlåtelsen skrevs vid tillfället. Museet kommer att renovera fanorna för förvaring.

IN MEMORIAM

Under året avlidna föreningsmedlemmar

Stina Lindroos-Väisänen	30.1.2022
Ilse-Maj Lagerstam	22.5.2022
Kicki Thelestam	11.9.2022
Rolf Savolainen	
Per Ellenberg	17.12.2022

FÖRENINGENS EVENEMANG

Allsång vid Berghyddan

21.8.2022 ordnade föreningen allsång i Berghyddans trädgård. Håkan Wikman ledde evenemanget, ackompanjerade på piano och ledde Gamelikören, som deltog i allsången och också uppträdde med fyra egna sånger. På pausen bjöds deltagarna på grillad korv och saft.

Julkörallsång i Berghyddan

27.11.2022 bjöd föreningen igen på allsång, och denna gång sjöngs det i Berghyddans festsal julsånger i körarrangemang, till ledning av Håkan Wikman. Efter sången bjöds deltagarna på risgrynsgröt och glögg

INFORMATION, ANNONSERING OCH MEDIA/PRESS

Medlemsinfo

Föreningen har skickat ut information till medlemmarna via Norr om stans informationsblad (som också utkommer i digital form), och dessutom via e-postmeddelanden.

Webbsida och sociala media

Föreningen har en egen webbsida: www.guffen.fi, som redigeras av Håkan Wikman. Körerna har egna interna sidor och meddelar dessutom om sin verksamhet på Facebook och Instagram.

Annonsering

Föreningen har under verksamhetsåret använt sig av följande annonseringskanaler: Hufvudstadsbladet, informationsbladet Det händer Norr om Stan och webbtjänsten Kulturforum.

Vandabladet

Föreningens medlemstidning Vandabladet utkom till årsmötet 2022 och skickades till samtliga medlemmar i samband med utskicket

av medlemsfakturor. Tidningen kan också läsas på föreningens webbsida (www.guffen.fi).

FÖRENINGSVERKSAMHET

Medlemmar

Antalet medlemmar i Gammelstadens ungdomsförening 31.12.2022 var 153 personer.

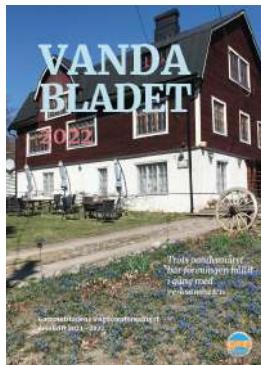
Medlemsgrupper

Gamelikören: Medlemsantal 52. Dirigent Håkan Wikman.

Ensemblen GAME: Medlemsantal 12. Dirigent Håkan Wikman.

Gubbröran: Medlemsantal 12. Dirigent Håkan Wikman.

Säckpipeorkestern Helsinki Pipes and Drums: Medlemsantal 6. Pipe Major Annukka Matilainen.

Medlemsavgift

Föreningen uppbär en årsavgift av sina medlemmar. Medlemsavgiften för år 2022 var 20 €. Familjeavgift: de två första i en familj betalar 20 € och de följande 10 €. För barn under 15 år uppbärs ingen medlemsavgift.

För körmedlemmarna uppbärs en separat terminsavgift på 70 € per år.

EKONOMI

Erhållna bidrag för året 2022

Stiftelsen Tre Smeder	4000 €	
Stiftelsen Tre Smeder	4000 €	
Helsingfors svenska bostadsstiftelse	1000 €	
Konstsamfundet	1500 €	
Svenska Kulturfonden	3000 €	
Waldemar von Frenckells stiftelse	500 €	
Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius fond	2000 €	
William Thuringss stiftelse	2000 €	Totalt: 15 500 €

Försäkringar

Föreningshuset Berghyddan med lösöre är försäkrat i Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia.

Aktier och fonder

GUF har aktier i Aktia Bank Abp, Elisa Oyj, Nordea Bank Abp samt i Svenska småbruk och egna hem Ab. Värdepappren förvaras i bankfack. Föreningens aktier är följande: Elisa 171 st, Aktia A 168 st, Nordea 1050 st och Svenska småbruk och egna hem 5 st.

Fonderna Pro Cantum A.G. Nyman och Bruno Holmströms minnesfond förvaltas av Reidar Lindroos och Lorenz Brunnsberg.

TACK!

Gammelstadens ungdomsförening tackar de stiftelser, fonder, samfund, organisationer och privatpersoner som stött föreningen, och tackar också de förtroendevalda och samarbetspartners för det arbete som utförts under år 2022.

Gammelstaden i ny belysning

RENATA SVEDLIN, foto Helsingfors stad

Guffen är stolt över sina rötter i Gammelstaden och Berghyddans centrala läge i det gamla stadsrummet. Sedan uppstår frågan, hur mycket känner dess medlemmar till om historia och stadens utveckling. Eftersom mina egna kunskaper var minsta sagt skraltiga har jag tittat på några nya böcker som på ett samlat sätt berättar om Gammelstadens utveckling. Sannerligen blev det dags att damma av gamla föreställningar, och dessutom var ju allt mycket mer komplicerat än jag tänkt mej. Du kan följa med på denna snabbtur av plock i Gammelstadens historia.

**Karta ritad på
1600-talet över
Gammelstaden och
markerna kring
Vanda åmynning.
Kopian gjord 1868
av Johan Reinhold
Aspelin.**

Nå, Helsingfors grundades ju 1550 för att kunna vara en konkurrent till Reval, som lockat till sig handeln från de ryska områdena, den baltiska kusttrakten, den nyländska kusttrakten och dessutom hansastädernas köpmän, Lybecks handelsmän, danska köpmän och därtill holländare. Det vet du och det lärde jag mej redan i skolan. Dilemmat var ur det svenska rikets synvinkel, att bönderna och kustboarna seglade med sina lodjor och annat flytetyg direkt över finska viken och ofta bytte till sig de förnödenheter de behövde mot de medhavda pålsverken, smörkaggarna, tjärtunnorna m.m. Genom att inrätta staden ville man styra all handel till en enda punkt, vilket gav tex militären möjlighet att göra uppköp som de behövde och ytterligare gav det rätt att i staden driva in skatt för rikets behov. Under 1500-talets ståndssamhälle hade adeln rätt att sälja produkter från sina gårdar, men bönder och hantverkare skulle förmedla sina produkter via städernas borgarköpmän. Relationen mellan stadens borgare och bönderna i upplandet var redan i början ansträngd då staden Helsingfors grundats på marker som varit uppodlade, och de bönder som tvingades flytta fick ersättande jordar som var sämre och låg långt ifrån den fiskrika Gammelstadsforsen. Grundandet

av staden var i rikets intresse, men inte odelat positivt för bosättningen i omgivningen.

Staden utvecklades endast långsamt under 1500-talet. Befolkningstillväxten var liten och kommersen svarade inte heller mot de högt ställda förväntningarna. År 1566 uppgick stadens befolkning till ca 800-900 personer. Efter branden 1571 räknade man ca 500-600 personer i ca 120 hushåll. Förklaringar till den långsamma utvecklingen hittas inom utrikes handelspolitiken, och en ur Helsingfors synvinkel inte särdeles tillmötesgående förvaltningspolitik. Under de närmare 90 år som Helsingfors var beläget vid Gammelstadsforsen var tidsperioden därtill i hög grad präglad av krig och oroligheter.

Helsingfors gammelstad fyllde dock en central funktion för Sveariket, i det att den blev en förläggningsplats, en provianteringsplats och en utskeppningsort för militären. Redan i slutet av 1550-talet under oroligheter i Livland blev Helsingfors kungsgård en samlingspunkt för fotfolk och ryttartrupper som inväntade transport över Finska viken. Under 1560-talet ledde handelspolitisk maktpolitik till en konflikt mellan Sverige-Finland och Danmark och Lybeck. Narva hade försatts i handelsblockad av svenskarna, och fartyg från Lybeck och andra västeuropeiska hamnar riskerade att regelrätt kapas av svenska fartyg som ville erhålla kontroll över handeln i Finska viken. Ett skeppsvarv inrättades på Borgnäslet men kronan lade beslag på de flesta fartygen och borgarköpmännen hjälptes inte till bättre utkomst. Helsingfors borgare fick se sina fartyg gå i kronans ärenden, där ersättningen var sämre i jämförelse med vinsten av en handelsresa. Förpliktelserna för kronan var allmänt taget tunga i relation till stadens storlek, bärkraftighet, mängden hus och invånare. Myntets andra sida var att det ändå pågick en livlig kommers, mobilisering av folk gav en stor rörlighet och staden hade en central strategisk betydelse.

Mängden konflikter som pågick var som nämnts många. Jag nämner bara kort en del av dessa - tronstriden mellan hertig Karl och kusinen Sigismund (kung i Polen), upprepade krig med Ryssland, krigshandlingar i Livland och trettioåriga kriget som utbröt år 1618 att inte förglömma. Därtill kom brand, pest och andra hemsökelse som gjorde livet osäkert för befolkningen. Helsingfors var ändå inte unikt i detta, tiderna var mycket oroliga och bland annat Baltikum (Livland) drabbades mycket hårt.

Början av 1600-talet utgjorde sedan övergången till en ny epok. Kung Gustav II Adolf - som besökte Gammelstaden i två omgångar - och rikskanslern Axel Oxenstierna stod för förnyelser och arbetade småningom fram en fungerande förvaltning, med bland annat klar uppgiftsfördelning, vilket minskade på mängden order, kontraorder och allmän förvirring.

Under år 1639 vidtog en intensiv debatt om behovet av en nylokalisering av staden. Enligt tidens ideal önskade man en stad med mer stadslikt utseende, raka gator, utrymmen för torg och förvaltningsbyggnader. Både Södernäsudden och Sandhamn framhölls som lämpliga platser, men valet föll samma år slutligen på Estnässkatan med Kronobergsfjärdens hamnområden, och ringen av öar Skanslandet, Gustavssvärd, Vargholmen mfl som kunde befästas. Stadens roll som befästningsstad och militär centralort hade blivit övertygande bevisat under stadens första sekel. Stadens befolkning fick order om att flytta och Gammelstaden kan idag stoltsera med husgrunder, minnesmärken och en ärorik historia.

Källa: Seppo Aalto: Krigsstaden - Helsingfors Gammelstads historia 1550 - 1639. (2013)

Foto: <https://historia.hel.fi/sv/media/kuva/helsingforstrakten-pa-1600-talet>.

Kommande program

Torsdag 27.4.2022 kl. 18.00
VårBubbel i Berghyddan

Lördag 13.5.2022 kl. 15.00
Sång på Gumtäkts äng

Måndag 12.6 kl. 16.00
**Allsång på Kungsgårdsholmen i
Gammelstan**

Fredag 13.10 kl. 18.00
Oktoberfest i Berghyddan

Lördag 4.11 kl. 18.00
Alla Helgons Dags konsert

Tisdag 19.12 kl. 18.00
Julkörallsång i Berghyddan